

Warsztaty

„Wartościowanie dokumentacji”

Dorota Dyczyńska

Gdańsk, 5-6 września 2018 r.

Plan warsztatów

Część I. 5 września 2018:

- Zarys problemu selekcji dokumentacji.
- Omówienie metod selekcji dokumentacji.
- Omówienie rodzajów dokumentacji współczesnej i problemów.

Część II. 6 września 2018:

- Podział dokumentacji na materiały archiwalne oraz dokumentację niearchiwalną.
- Narzędzia służące do wartościowania dokumentacji (jednolity rzeczowy wykaz akt, kwalifikatory dokumentacji, resortowe akty prawne).
- Procedura brakowania dokumentacji niearchiwalnej w archiwach prywatnych i społecznych.

Wartościowanie dokumentacji

- Wartościowanie dokumentacji w przeszłości:
 - XVIII-wieczna Francja- pierwsze próby określenia metod wartościowania dokumentacji („kryterium dawności”);
 - XIX/XX w.- pierwsze kryteria naukowej oceny wartości dokumentacji;
 - „kryterium” intuicji i zdrowego rozsądku archiwisty w procesie selekcji dokumentacji;
 - naukowe metody selekcji dokumentacji - praca B. Ryszewskiego „Problemy i metody badawcze archiwistyki” Toruń 1985 (rozdział trzeci);

Wartościowanie dokumentacji

- Selekcja dokumentacji współcześnie:

a) etapy selekcji dokumentacji:

- selekcja aktotwórców;
- selekcja dokumentacji.

b) kryteria selekcji dokumentacji:

- kryterium znaczenia jednostki organizacyjnej/osoby/rodu/rodziny,
- kryterium znaczenia historycznego jednostki organizacyjnej/osoby/rodu/rodziny,

Kryteria selekcji dokumentacji cd.

- kryterium wartości informacji,
- kryterium niepowtarzalności informacji (treści),
- kryterium niepowtarzalności tekstów,
- kryterium reprezentatywności (dawniej zwane kryterium typowości),
- kryterium unikatowości,
- kryterium dawności,
- kryterium stopnia zachowania materiałów archiwalnych.

Podział dokumentacji współczesnej

- Dokumentacja to materiały, a więc wszelkie nośniki informacji, na których utrwalono obraz przestrzeni bądź pojedynczych przedmiotów, zarejestrowano dźwięk lub zapisano informacje o zaplanowanych lub wykonanych działaniach i pojedynczych czynnościach.
- Kryteria podziału dokumentacji:
 - a) ze względu na formę zapisu:

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- tekstową (rękopisy, maszynopisy, druki, pisma powielone;
- graficzną (szkice, rysunki, schematy, wykresy, diagramy, plany, mapy, plansze, afisze, itp.),
- fotograficzną i filmową (obrazy utrwalone technikami fotograficznymi),
- dźwiękową (analogowe płyty gramofonowe i taśmy magnetofonowe, które obecnie zostały zastąpione przez zapis elektroniczny),

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- elektryczną (zapisy tekstów, grafiki, fotografii i filmów oraz dźwięku w formatach komputerowych na informatycznych nośnikach danych.

b) ze względu na dostępność:

- jawna,
- niejawna.

c) ze względu od jej przeznaczenia:

- dokumentację aktową,
- dokumentację techniczną,

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- dokumentację geologiczną,
- dokumentację geodezyjną i kartograficzną,
- dokumentację audiowizualną,
- dokumenty elektroniczne.

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- Kryterium podziału dokumentacji ze względu na jej znaczenie:
 - materiały archiwalne,
 - dokumentacja niearchiwalna.

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- Art. 1. Materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego, zwanymi dalej „materiałami archiwalnymi”, są wszelkiego rodzaju akta i dokumenty, korespondencja, dokumentacja finansowa, techniczna i statystyczna, mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideofonowe, dokumenty elektroniczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570) oraz inna dokumentacja, bez względu na sposób jej wytworzenia, mająca znaczenie jako źródło informacji o wartości historycznej o działalności Państwa Polskiego, jego poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz o jego stosunkach z innymi państwami, o rozwoju życia społecznego i gospodarczego, o działalności organizacji o charakterze politycznym, społecznym i gospodarczym, zawodowym i wyznaniowym, o organizacji i rozwoju nauki, kultury i sztuki, a także o działalności jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych jednostek organizacyjnych – powstała w przeszłości i powstająca współcześnie. – ustawa z dnia 14 lipca 1983r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach- Dz. U. 2018r., poz. 217 z późn. zm.

Podział dokumentacji współczesnej cd.

- dokumentacja niearchiwalna to dokumentacja, która po pewnym czasie przechowywania jest niszczone. Ten rodzaj dokumentacji jest oznaczany symbolem "B,,.

Narzędzia służące do wartościowania dokumentacji

- Jednolity rzeczowy wykaz akt,
- Kwalifikatory dokumentacji,
- Resortowe akty prawne.

Procedura brakowania dokumentacji niearchiwalnej

- Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej w organach państwowych, państwowych jednostkach organizacyjnych, organach jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowych jednostkach organizacyjnych

podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej (Dz. U. 2015r., poz. 1743 z późn. zm.).

Dziękuję za uwagę